

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **D. Š.**, bývajúceho v H., proti žalovaným **1/ INVESTMENT PREMIER SLOVAKIA, spol. s r.o.**, so sídlom v Bratislave, Zámocká 6619/3, IČO: 35 783656 a **2/ NATURE CAPITAL, a.s.**, so sídlom v Brne, Kolište 13, č. popisné 1912, Česká republika IČO: 26279924, **o určenie neplatnosti zmluvy a o určenie, že nehnuteľnosti patria dedičstva po poručiteľke L. Š.**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 7 C 177/2006, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26.októbra 2011 sp.zn. 17 Co 38/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/ **o d m i e t a.**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 24. septembra 2010 č.k. 7 C 177/2006-311 vyhovel žalobe právnej predchodkyne žalobcu L. Š. a určil neplatnosť zmluvy o zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnej veci uzatvorenej dňa 21. mája 2004 medzi žalovaným 1/ ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom, určil že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností vedených Katastrálnym úradom Banská Bystrica, Správa katastra Žarnovica, pre okres Žarnovica, Obec Žarnovica, na LV č. X. a to CKN parcely č. X. o výmere X. m², v kultúre zastavaná plocha a nádvorie domu číslo súpisné X. vrátane domovej nehnuteľnosti a CKN parcely č. X. o výmere X. m² v kultúre záhrada v celosti a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny úkon považoval za neplatný pre jeho rozpor s dobrými mravmi. V dôsledku neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode nehnuteľnosti sa žalovaný 1/ nemohol stať vlastníkom

nehnutelností. Dospel preto k záveru, že vlastníčkou sporných nehnuteľností je naďalej pôvodná žalobkyňa L. Š. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 26. októbra 2011 sp.zn. 17 Co 38/2011 na odvolanie žalovaných 1/ a 2/, konajúc s právnym nástupcom pôvodnej žalobkyne L. Š., ktorá zomrela X., o neplatnosti zmluvy a o určení, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, patria do dedičstva po poručiiteľke L. Š., zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým určil, že zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva uzavretá dňa 21. mája 2004 medzi žalovaným 1/ ako veriteľom a L. Š. ako dlžníčkou je neplatná tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Určil, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej L. Š., rodenej C., ktorá zomrela X. a žalobu proti žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania v sume 523,87 eur a rozhodol o náhrade trov vo vzťahu žalobcu a žalovaného 1/ tak, že títo účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca na žalobe o určenie neplatnosti právneho úkonu nemá naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., keďže túto otázku možno ako prejudiciálnu vyriešiť v spore o určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam. V tejto časti preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a žalobu zamietol. Otázku platnosti zmluvy posúdil ako otázku predbežnú vo vzťahu k žalobe o určenie, kto je vlastníkom nehnuteľností. Dospel zhodne s názorom súdu prvého stupňa k záveru, že zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva z 21. mája 2004 sa prieči dobrým mravom, a preto je podľa § 39 OZ neplatná. Žalovaný 1/ nemohol preto nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam pôvodne patriacim nebohej L. Š.. Okresný súd preto správne rozhodol, že ich vlastníčkou je pôvodná žalobkyňa, ktorá bola ich vlastníčkou aj ku dňu jej smrti. V dôsledku tejto skutočnosti v súlade so zmenou žalobného návrhu žalobe preto vyhovel a určil, že dotknuté nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiiteľke L. Š.. Za dôvodnú považoval námietku žalovaného 2/, že v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu a ani v spore o určenie, kto je vlastníkom nehnuteľností, nie je vecne pasívne legitimovaný. Vo vzťahu k žalovanému 2/ rozsudok okresného súdu preto podľa § 220 O.s.p. zmenil a žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietol. O trovách konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného 2/ rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 3 O.s.p. a žalovanému 2/ priznal náhradu trov konania. Vo vzťahu žalobca a žalovaný 1/ rozhodol o trovách konania s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie žalovaný 1/ v rozsahu výrokov, ktorým krajský súd určil, že dotknuté nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej L. Š. a ktorým rozhodol o trovách konania a žalovaný 2/ do výroku o trovách konania. Žalovaný 1/ v dovolaní uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a že prípustnosť dovolania vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., keďže ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu. Namietal, že nesúhlasí s argumentáciou odvolacieho súdu (rovnako tiež súdu prvého stupňa), ktorou odôvodňoval rozpor zabezpečovacej zmluvy s dobrými mravmi. Základným a jediným účelom zmluvy o zabezpečovacom práve bola istota veriteľa, že dôjde k splneniu záväzku dlžníka. Nemožno preto súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že účelom tejto zmluvy bolo získanie predmetných nehnuteľností. Nemožno súhlasiť ani so súdom ustálenou „premyslenosťou“ konania žalovaného 1/, keď postúpil pohľadávku z úveru voči žalobcovi na J. M.. Odvolaciemu súd ďalej vytýkal, že platnosť zabezpečovacej zmluvy posúdil len s prihliadnutím na okolnosti na strane žalobcu. Vôbec sa nezaoberal skutočnosťou, že žalovaní poskytli žalobcovi úver a že to bol práve žalobca, ktorý si svoj záväzok voči žalovaným nesplnil. Namietal tiež, že odvolací súd na vec nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, hoci v danom prípade išlo o obchodnoprávny záväzkový vzťah. Žalovaný 2/ uviedol, že odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia náhrady trov konania, pretože mu priznal náhradu trov právneho zastupovania len vo výške zníženej tarifnej odmeny, čím nezohľadnil, že išlo o spoločné zastupovanie viacerých osôb.

Žalobca svoje právo vyjadriť sa k podaným dovolaniam žalovaných nevyužil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku upravujú ustanovenia § 238 O.s.p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku,

v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Žalovaný 1/ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., keďže bol toho názoru, že odvolacím súdom bol rozsudok súdu prvého stupňa v dovolaní napadnutej časti vo veci samej zmenený.

Súdna prax už opakovane konštatovala, že prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity (rozdielnosti). O rozdielnosť rozhodnutí ide vtedy, keď súdy posúdili okolnosti významné pre meritórne rozhodnutie veci odlišne. To znamená, že ide o rozdielne konštituovanie alebo deklarovanie práv a povinností v právnych vzťahoch účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozsudku, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.).

Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade nejde o rozsudok, ktorým by odvolací súd v dovolaní napadnutom výroku zmenil rozsudok súdu prvého stupňa.

Z porovnania rozsudkov okresného a krajského súdu totiž nevyplývajú žiadne obsahové odlišnosti z hľadiska deklarovania práv a povinností účastníkov právneho vzťahu. Zmena výroku rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa pôvodnej žalobkyne bola vyvolaná len tým, že žalobkyňa v priebehu odvolacieho konania zomrela. Vo vzťahu k nej nebolo preto možné určiť, že je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, ale že tieto nehnuteľnosti v celosti patria do dedičstva po nej. Týmto výrokom, oproti výroku rozsudku okresného súdu, sa však v deklarovaní práv a povinností účastníkov právneho vzťahu nič nezmenilo. Podstatou tohto určenia bolo totiž rovnako zistenie vlastníctva pôvodnej žalobkyne k predmetu sporu ku dňu jej smrti. Výrok odvolacieho súdu, ktorým rozhodoval o vlastníctve k predmetu sporu vo vzťahu k nebohej L. Š. zostal v porovnaní s rozsudkom

okresného súdu úplne rovnaký. Vecná zhoda oboch rozsudkov v tejto časti napokon vyplýva aj z ich odôvodnenia.

So zreteľom na uvedené dovolací súd nepovažoval žalovaným 1/ napadnutý výrok rozsudku krajského súdu vo veci samej z hľadiska ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. za zmeňujúci (proti ktorému by bolo dovolanie bez ďalšieho prípustné), ale za rozsudok, ktorým bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti potvrdené. Podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku preto skúmal v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. V dovolaní napadnutej časti nejde o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nie je preto prípustné.

Pokiaľ dovolanie žalovaného 1/ smeruje aj proti výroku o trovách konania a žalovaný 2/ napáda dovolaním výlučne výrok odvolacieho súdu o trovách konania, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 167 ods. 1 O.s.p. sa o náhrade trov konania rozhoduje uznesením. O tejto povinnosti súd rozhoduje na návrh a spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie na ňom končí (§ 151 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Z uvedeného vyplýva, že spravidla súd pojme rozhodnutie o trovách konania do rozsudku, ktorým rozhoduje o veci samej (§ 155 ods. 1 O.s.p.). Výrok o náhrade trov konania sa tak stáva súčasťou výroku rozsudku. To ale neznamená, že táto časť výroku zároveň stráca povahu rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia. Práve naopak, túto povahu rozhodnutia si aj naďalej zachováva, pretože výrok o náhrade trov konania je obsiahnutý vo výroku rozsudku len z dôvodov procesnej hospodárnosti.

Podmienky prípustnosti dovolania, smerujúceho proti uzneseniu odvolacieho súdu (ako tomu je v prejednávanej veci), sú upravené v ustanovení § 239 O.s.p. V treťom odseku tohto zákonného ustanovenia sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania. Jedným z nich je aj uznesenie o trovách konania, pričom nie je významný spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu v porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa. Dovolanie proti takémuto rozhodnutiu preto nie je prípustné ani v prípade, že odvolací súd v tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil.

Možno teda uzavrieť, že dovolanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/, ktoré smeruje proti výroku odvolacieho súdu o trovách konania, podľa § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238, resp. § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Nezistil existenciu žiadneho dôvodu obsiahnutého v jeho taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až g/. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je. Napokon dovolatelia vady uvedené v tomto zákonnom ustanovení ani nenamietali.

Pokiaľ dovolatelia namietali, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, treba uviesť, že uvedená námietka nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietka účastníka konania, ktorou vytýka súdu existenciu omylu pri aplikácii práva, treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p., ktorý však sám o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/ smerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 238 a § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolania ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení

s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobcovi v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu neboli priznané.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. apríla 2013

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová